

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta ja lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että viljan vientikustannusmaksut alennettaisiin 10 penniin kilolta ja että lannoiteveroa alennettaisiin tyyppikiloa kohti 30 penniä.

Viljan vientikustannusmaksun alennus on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivästä elokuuta 1992 lukien ja lannoiteveron alentaminen 1 päivästä syyskuuta 1992 lukien.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Maatalouden osallistuminen maataloustuotteiden viennin rahoittamiseen määräytyy maataloustulolain (736/89) perusteella. Maatalouden vientikustannusosuus katetaan muun muassa erilaisilla vientikustannusmaksuilla ja rehuihin ja lannoitteisiin kohdistetuilla veroilla. Maksujen ja verojen kertymää voidaan käyttää myös maataloustuotannon tasapainottamismenojen kattamiseen.

Viljan vientikustannusmaksua on kannettu syksystä 1990 lähtien. Kolmesta perättäisestä hyvästä satovuodesta johtuen viljojen vientitarve on ollut suurta. Vientikustannusmaksun suuruus on vaihdellut viljalajeittain ja satovuosittain. Tämän vuoden heinäkuun 1 päivästä lukien vientikustannusmaksun suuruus on vehnällä 40 penniä, rukiilla 70 penniä sekä ohralla ja kauralla 20 penniä viljakilolta.

Kuluvana vuonna viljojen kokonaissato tulee alustavien arvioiden mukaan olemaan noin 2 300 miljoonaa kiloa. Sadon kokonaismäärä jäisi siten noin kolmanneksen pienemmäksi kuin vuonna 1991. Sadon pienenemiseen on vaikuttanut sekä kesantoalan kasvu että kesän kuivuus eräillä alueilla. Leipäviljasato tulee alittamaan kotimaisen tarpeen ja varastoja voidaan vähentää. Rehuviljasadon arvioidaan

olevan tasapainossa kotimarkkinahintaisen käytön kanssa, mutta maailmanmarkkinahintaisista käyttöä se ei riittäne kattamaan ainakaan kokonaan. Tästä syystä myös rehuviljavarastot pienenevät.

Sadon määrän pieneneminen tulee helpottamaan viljojen markkinatilannetta huomattavasti. Viljojen kaupalliseen vientiin ei tämän vuoden sadon osalta tule olemaan tarvetta. Tämän johdosta maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että viljojen vientikustannusmaksut alennettaisiin 10 penniin kilolta. Vientikustannusmaksut määrätään lähinnä budjettiteknisistä syistä kalenterivuodeksi. Lain voimassaoloaikaa on tarkoitus myöhemmin vuoden 1993 talousarvioesitykseen liittyen ehdottaa edelleen jatkettavaksi. Viljakaupan taseisen sujumisen ja viljelijöiden tasapuolisen kohtelun vuoksi olisi tärkeää, ettei vientikustannusmaksuja muutettaisi kesken satovuotta. Tämän vuoksi on tarkoituksena, että viljan vientikustannusmaksun alentaminen koskisi koko vuoden 1992 sadon markkinoitua määrää. Vientikustannusmaksun vähennys on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston päätöksellä elokuun 1992 alusta lukien.

Lannoiteverosta annettu nykyinen laki on voimassa vuoden 1994 loppuun. Lannoiteveron

tuotolla on rahoitettu merkittävä osa maatalouden vientikustannusosuudesta. Lannoiteveroa esitetään alennettavaksi typpikilolta 30 penniä, jolloin veron määrä typpikiloa kohti olisi 2,60 markkaa.

Lannoiteveroa on kannettu vuoden 1992 alusta myös metsän lannoitukseen käytetyistä lannoitteista. Metsälannoitteiden osuus lannoitteiden kokonaismyynnistä on alle yhden prosentin. Koska lannoiteveron voidaan katsoa rajoittaneen tarpeellista metsän lannoitusta, ehdotetaan metsän lannoitteet vapautettavaksi kokonaan lannoiteverosta. Muutos voidaan toteuttaa lisäämällä lain 5 §:ään uusi 5 kohta, jonka mukaan yksinomaan metsän lannoitukseen soveltuvat lannoitteet ovat verottomia sekä lisäämällä lakiin uusi 6 §, joka mahdollistaa lannoiteveron poistamisen myös muiden metsälannoitteiden osalta.

Lannoiteteollisuuden ja -kaupan tasaisen sumumisen vuoksi alennukset tulisi saattaa voimaan ennen lannoitekaupan alkamista syksyllä. Lannoiteveron alentaminen on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston päätöksellä syyskuun 1992 alusta lukien.

2. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyöna maa- ja metsätalousministeriössä ja valtiovarainministeriössä. Maatalouden markkinointineuvosto on puoltanut esitystä.

1.

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 9 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa (562/92), seuraavasti:

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 10 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhattavaksi vastaanottamalta viljakilolta.

Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa ja lisätalousarviossa maataloustuotteiden vientitukeen on osoitettu 2 995 miljoonaa markkaa. Kyseistä määrärahaa vastaavasti maatalouden rahoitusosuudeksi on arvioitu 1 450 miljoonaa markkaa. Maatalouden osuuteen syntyy perinnän vajausta noin 255 miljoonaa markkaa. Alijäämä katetaan vuonna 1993. Alijäämä mukaan lukien maatalouden vientiosuutta kattavia erilaisia maksuja arvioidaan kerättävän ensi vuonna noin 745 miljoonaa markkaa.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Viljan vientikustannusmaksun alentaminen saatetaan voimaan valtioneuvoston päätöksellä 1 päivästä elokuuta 1992 lukien ja lannoiteveron alentaminen 1 päivästä syyskuuta 1992 lukien. Valtioneuvostolle on annettu tämä valtuus maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 3 §:ssä ja lannoiteverosta annetun lain 10 §:ssä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992 ja sitä sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1992.

2.

Laki**lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoiteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (881/79) 4 § ja 5 §:n 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat 30 päivä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1679/91), sekä *lisätään* 5 §:ään uusi 5 kohta ja lakiin uusi 6 § seuraavasti:

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava typpikilolta 2,60 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa.

5 §

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa,

4) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa, sekä

5) lannoitteet, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan metsän lannoitukseen.

6 §

Milloin muita kuin 5 §:n 5 kohdassa tarkoi-

tettuja lannoitteita on käytetty metsän lannoitukseen, on käyttäjällä oikeus hakemuksesta saada vero takaisin valtioneuvoston määräämillä ehdoilla. Veronpalautusta ei kuitenkaan myönnetä, ellei palautuksen määrä ole vähintään 100 markkaa.

Veronpalautusta ei suoriteta käyttäjälle, joka saa lannoitteiden valmisteveroa vastaavan määrän avustuksena metsänparannuslaissa (413/67) tarkoitetuista metsänparannusvaroista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992 ja sitä sovelletaan 1 päivästä syyskuuta 1992.

Helsingissä 17 päivänä elokuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

1.

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 9 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa (562/92), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Muun kuin siemeneksi myytävän vehnän vientikustannusmaksu on 40 penniä ja muun kuin siemeneksi myytävän rukiin vientikustannusmaksu on 70 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta. Vastaavasti ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljakilolta sekä siemeneksi käytettävän vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu 20 penniä kilolta.

Jos viljelijän vehnästä tai rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä, kuitenkin vehnän osalta enintään 40 penniä ja rukiin osalta enintään 70 penniä kilolta. Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus.

Ehdotus

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 10 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta.

Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1992 ja sitä sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1992.*

2.

Laki

lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lannoiteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (881/79) 4 § ja 5 §:n 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat 30 päivä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1679/91), sekä *lisätään* 5 §:ään uusi 5 kohta ja lakiin uusi 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava typpikilolta 2,90 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa.

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava typpikilolta 2,60 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa.

5 §

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavarán valmistuksessa, *sekä*

4) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa.

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavarán valmistuksessa,

4) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa, *sekä*

5) lannoitteet, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan metsän lannoitukseen.

6 §

Milloin muita kuin 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettuja lannoitteita on käytetty metsän lannoitukseen, on käyttäjällä oikeus hakemuksesta saada vero takaisin valtioneuvoston määräämillä ehdoilla. Veronpalautusta ei kuitenkaan myönnetä, ellei palautuksen määrä ole vähintään 100 markkaa.

Veronpalautusta ei suoriteta käyttäjälle, joka saa lannoitteiden valmisteveroa vastaavan määrän avustuksena metsänparannuslaissa (413/67) tarkoitetuista metsänparannusvaroista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992 ja sitä sovelletaan 1 päivästä syyskuuta 1992.

